

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในปัจจุบันสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้มีมากมายหลายปัญหา เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และปัญหาขยะมูลฝอย เป็นต้น สำหรับ ปัญหาของขยะมูลฝอย เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในทุกวันนี้ โดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ๆ ของประเทศ ที่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้มนุษย์ได้มีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันมากขึ้น จนทำให้เกิดเป็นเศษของเหลือจากการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการบริโภคของมนุษย์ในปริมาณที่มาก จนเกินกำลังความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยที่จะเก็บและทำลายได้ ก็จะเหลือเป็นมูลฝอยที่เก็บและทำลายไม่หมดทำให้เกิดความสกปรก และความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท และ สุณี เลิศแสวงกิจ 2537)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อมที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขปัญหา เพราะ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกระดับไม่ว่าจะเป็นสถานที่ศึกษา ชุมชน และในสถานที่สำคัญต่างๆ และในการจัดการมูลฝอยนั้นจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการท้องถิ่นแต่ละแห่งที่จะต้องจัดการให้เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ อันจะมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดังนั้นคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการจัดการมูลฝอยและนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร ซึ่งจะมีพื้นที่ทั้งหมด 33.9 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล คือตำบลหัวเขา ตำบลสทิงหม้อ ตำบลชิงโค และตำบลท่านบ ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 36,258 คน ปริมาณขยะประมาณ 18.5 ตัน/วัน มีวิธีการจัดการมูลฝอย โดยกำจัดรวมกับมูลฝอยของเทศบาลนครสงขลา ต. เกาะเต่า อ. เมือง จ. สงขลา ณ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลา โดยจ่ายอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดกิโลกรัมละ 50 สตางค์ มีรถเก็บขยะทั้งหมด 5 คัน ดังนี้

- รถปิกอัพเปิดข้างเทท้าย	ความจุ 3.04	ลูกบาศก์เมตร	1	คัน
- รถบรรทุกขยะแบบมาตรฐาน	ความจุ 10.40	ลูกบาศก์เมตร	1	คัน
- รถบรรทุกขยะชนิดอัดท้าย	ความจุ 10	ลูกบาศก์เมตร	2	คัน
- รถบรรทุกขยะชนิดอัดท้าย	ความจุ 5	ลูกบาศก์เมตร	1	คัน

มีพนักงานจัดเก็บขยะทั้งหมด 25 คน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน 18 คน ผู้ปฏิบัติงานเก็บกวาด

ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร จะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากอัตราการผลิตมูลฝอยยังคงสูงอยู่ในขณะที่จำนวนรถเก็บมูลฝอยมีไม่พอและอยู่ในสภาพหมดอายุใช้งานมีมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าไปให้บริการได้และการจัดหาพื้นที่เพื่อใช้เป็นสถานที่กำจัดเป็นไปโดยยาก นอกจากนี้ประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัดยังต่ำทำให้มีขยะตกค้าง การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกที่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพและขาดความร่วมมือจากประชาชน (สถานการณ์มูลฝอยในเทศบาลสิงหนคร ปีพ.ศ. 2550) และทางเทศบาลเมืองสิงหนครยังประสบกับปัญหาทางด้านงบประมาณในการจ่ายค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอย เพราะในปัจจุบันทางเทศบาลได้ทำการเก็บค่าบริการในการเก็บขนมูลฝอยครัวเรือนละ 10 บาท/เดือน ซึ่งไม่เพียงพอกับค่ากำจัดมูลฝอย ซึ่งทางเทศบาลเมืองสิงหนครจะต้องเพิ่มงบประมาณในการกำจัดมูลฝอย เพราะทางเทศบาลสิงหนครได้เก็บจากประชาชนได้เพียง 17,735 บาท/เดือน แต่ทางเทศบาลเมืองสิงหนครจะต้องจ่ายให้กับเทศบาลนครสงขลาเดือนละประมาณ 104,486 บาท/เดือน ซึ่งเกินจากงบประมาณที่ทางเทศบาลเมืองสิงหนครเก็บได้จากประชาชน

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการจัดการมูลฝอยและแนวทางเลือกสำหรับการใช้ประโยชน์จากมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร ซึ่งคาดว่าจะช่วยลดปัญหาเรื่องปริมาณมูลฝอยที่ต้องกำจัดและใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองสิงหนครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการมูลฝอยของเทศบาลเมืองสิงหนคร
2. เพื่อศึกษาลักษณะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสิงหนคร
3. เพื่อศึกษาทางเลือกในการจัดการมูลฝอยของเทศบาลเมืองสิงหนคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

มูลฝอยในเทศบาลเมืองสิงหนคร ส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้มากกว่ามูลฝอยที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย
2. ศึกษาปริมาณขยะมูลฝอยในเทศบาลเมืองสิงหนคร
3. ทำการเก็บตัวอย่างมูลฝอยและวิเคราะห์องค์ประกอบมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้
4. วิเคราะห์รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
5. สรุปผลการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบองค์ประกอบทางกายภาพและเคมีของมูลฝอยในเทศบาลเมืองสิงหนคร
2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการมูลฝอยของเทศบาลเมืองสิงหนคร เพื่อก่อให้เกิดการตัดสินใจในเรื่องการจัดการมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลเมืองสิงหนคร
3. ทำให้ทราบถึงทางเลือกในการจัดการมูลฝอยของ เทศบาลเมืองสิงหนคร ได้อย่างเหมาะสม

1.6 นิยามศัพท์

มูลฝอยชุมชน (Municipal Wastes) หมายถึง มูลฝอยที่ถูกปล่อยทิ้งมาจากบ้านพักอาศัย (Residential) และสถานที่ประกอบการ ธุรกิจการค้า (Commercial) ที่อยู่ในเขตชุมชนหรือเขตเทศบาล (Municipal area) เช่น เศษอาหาร พลาสติก กระดาษ กระจก ฯลฯ ซึ่งการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยดังกล่าวเป็นหน้าที่ของเทศบาล

องค์ประกอบทางกายภาพของมูลฝอย (Physical Characteristics of Solid Waste) หมายถึง ลักษณะที่แยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ ซึ่งสามารถแยกออกได้ด้วยสายตา และไม่จำเป็นต้องนำไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ได้แก่ องค์ประกอบแต่ละอย่าง ความหนาแน่น ขนาด

องค์ประกอบทางเคมีของมูลฝอย (Chemical Composition of Solid Waste) หมายถึง ลักษณะของมูลฝอยที่ไม่สามารถแยกออกได้ด้วยสายตา ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการทางเคมี ได้แก่ ค่าความชื้น ค่าปริมาณสารที่เผาไหม้ได้ ปริมาณไนโตรเจน เป็นต้น

1.7 ระยะเวลาทำการวิจัย

เดือนตุลาคม 2550 – เดือนกุมภาพันธ์ 2551

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา (เดือน) พ.ศ. 2550-2551																							
	2550												2551											
	ต.ค.				พ.ย.				ธ.ค.				ม.ค.				ก.พ.							
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น/ สำรวจสถานที่วิจัย	←————→																							
2. จัดทำแบบเสนอโครงการ					←————→																			
3. ดำเนินการวิจัย							←————→																	
4. วิเคราะห์ข้อมูล													←————→											
5. สรุปผลการวิจัย																	←————→							
6. ทำรายงานการวิจัย																					←————→			

1.8 สถานที่ทำการวิจัย ทดลอง หรือเก็บข้อมูล

เทศบาลเมืองสิงหนคร และเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา